

Expats in West-Vlaanderen
Analyse op vraag van VOKA West-Vlaanderen
December 2019

Inhoud

Inleiding.....	2
1. De niet-Belgische bevolking in West-Vlaanderen.	3
1.1 Totale bevolking	3
1.2 Evolutie van de bevolking met vreemde nationaliteit.	5
1.3 Leeftijdsverdeling op basis van geboortenationaliteit	8
1.4 Leeftijdsverdeling op basis van herkomst	8
1.5 meest voorkomende geboortenationaliteiten.....	10
2. Expats in West-Vlaanderen	13
2.1 aantal expats en evolutie	14
2.2 Alle expats versus nieuwe	15
2.3 Europese/niet-Europese werknemers en landen van herkomst	16
2.4 Loontrekkend /zelfstandig.....	19
2.5 Geografische spreiding binnen de provincie	19
Samenvatting.....	22

Inleiding

Voorliggende analyse heeft als doel de expats in West-Vlaanderen in kaart te brengen. Expats zijn mensen die omwille van arbeidsmotieven naar ons land gekomen zijn.

De analyse werd opgemaakt op vraag van VOKA West-Vlaanderen.

In een eerste deel van de analyse bekijken we de niet-Belgische populatie in zijn totaliteit.

In het tweede deel van de analyse focussen we op de expats.

De bron van de gehanteerde data zijn de rijksregistergegevens, die in het kader van de interprovinciale samenwerking D&A verwerkt worden.

1. De niet-Belgische bevolking in West-Vlaanderen.

In de analyse gebruiken we bij de bespreking van de rijksregistergegevens 3 verschillende manieren om naar 'nationaliteit en herkomst' te kijken.

De **huidige nationaliteit** is de nationaliteit op de teldatum

De **geboortenationaliteit** is de nationaliteit van de persoon op het moment van zijn/haar geboorte

We benaderen de **herkomst** van een individu via zijn geboortenationaliteit en de geboortenationaliteit van zijn ouders. Een individu is van buitenlandse herkomst als hij zelf bij geboorte niet de Belgische nationaliteit had of als één of beide van zijn ouders bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit hadden. Wie ouder is van wie bepalen we op basis van opeenvolgende gezinssamenstellingen (relatie met referentiepersoon) in de periode 2000-2017.

Als de persoon een niet-Belgische nationaliteit heeft bij geboorte, dan wordt die de naam van de herkomst, tenzij voor één of beide ouders een niet-Belgische herkomst bij hun geboorte gekend is:

- ♣ als enkel voor de vader een niet-Belgische nationaliteit bij zijn geboorte gekend is, dan wordt die de naam van de herkomst,
- ♣ als enkel voor de moeder een niet-Belgische nationaliteit bij haar geboorte gekend is, dan wordt die de naam van de herkomst,
- ♣ als voor zowel de vader als de moeder eenzelfde niet-Belgische nationaliteit bij hun geboorte gekend is, dan wordt die de naam van de herkomst,
- ♣ als voor zowel de vader als de moeder een niet-Belgische nationaliteit bij hun geboorte gekend is die niet identiek is, dan wordt de nationaliteit bij geboorte van de moeder de naam van de herkomst¹.

1.1 Totale bevolking

Tabel 1: aantal inwoners naar nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst

	2010		2019	
	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
totaal aantal inwoners volgens rijksregister [aantal]	1.162.561	6.275.689	1.197.690	6.599.230
niet-Belgische huidige nationaliteit [aantal]	36.131	422.402	67.641	607.329
niet-Belgische huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners) [%]	3,10%	6,70%	5,60%	9,20%
niet-Belgische geboortenationaliteit [aantal]	63.266	743.440	108.471	1.063.258
niet-Belgische geboortenationaliteit (t.o.v. inwoners) [%]	5,40%	11,80%	9,10%	16,10%
niet-Belgische herkomst [aantal]	89.452	100.1763	14.7501	1.472.189
niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners) [%]	7,70%	16,00%	12,30%	22,30%

Bron: rijksregister op 01.01 van het jaar | provincies.incijfers.be

Op 1 januari 2019 telt West-Vlaanderen 1.197.690 inwoners. Deze gegevens omvatten niet enkel wie legaal en langdurig in België verblijft (bevolkingsregister en vreemdelingenregister), maar ook personen ingeschreven in één van de wachtregisters, zoals asielzoekers waarvan de procedure nog loopt.

¹ Vlaanderen geeft de voorkeur aan de nationaliteit van de vader om de herkomst te bepalen. Dit geeft een ander resultaat naar herkomstland.

In 2019

- heeft 5,6% van de bevolking niet de Belgische **huidige nationaliteit**.
- heeft 9,10% van de bevolking heeft niet de Belgische **geboortenationaliteit**.
- heeft 12,3% van de bevolking heeft een vreemde **herkomst**.

De West-Vlaamse aandelen zijn lager dan de Vlaamse.

Tabel 2: aantal en aandeel inwoners met vreemde nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst

	niet-Belgische huidige nationaliteit [aantal]	niet-Belgische huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners) [%]	niet-Belgische geboortenatio- naliteit [aantal]	niet-Belgische geboortenatio- naliteit (t.o.v. inwoners) [%]	niet-Belgische herkomst [aantal]	niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners) [%]
Arr. Brugge	14936	5,30%	23370	8,30%	31900	11,30%
Arr. Diksmuide	1417	2,70%	2176	4,20%	3230	6,30%
Arr. Ieper	5176	4,90%	8251	7,70%	12387	11,60%
Arr. Kortrijk	18064	6,20%	30924	10,60%	42809	14,70%
Arr. Oostende	10843	6,90%	18274	11,60%	24125	15,30%
Arr. Roeselare	9517	6,20%	13880	9,00%	17538	11,40%
Arr. Tielt	4430	4,80%	6438	6,90%	8339	9,00%
Arr. Veurne	3258	5,30%	5158	8,40%	7173	11,60%
West-Vlaanderen	67641	5,60%	108471	9,10%	147501	12,30%

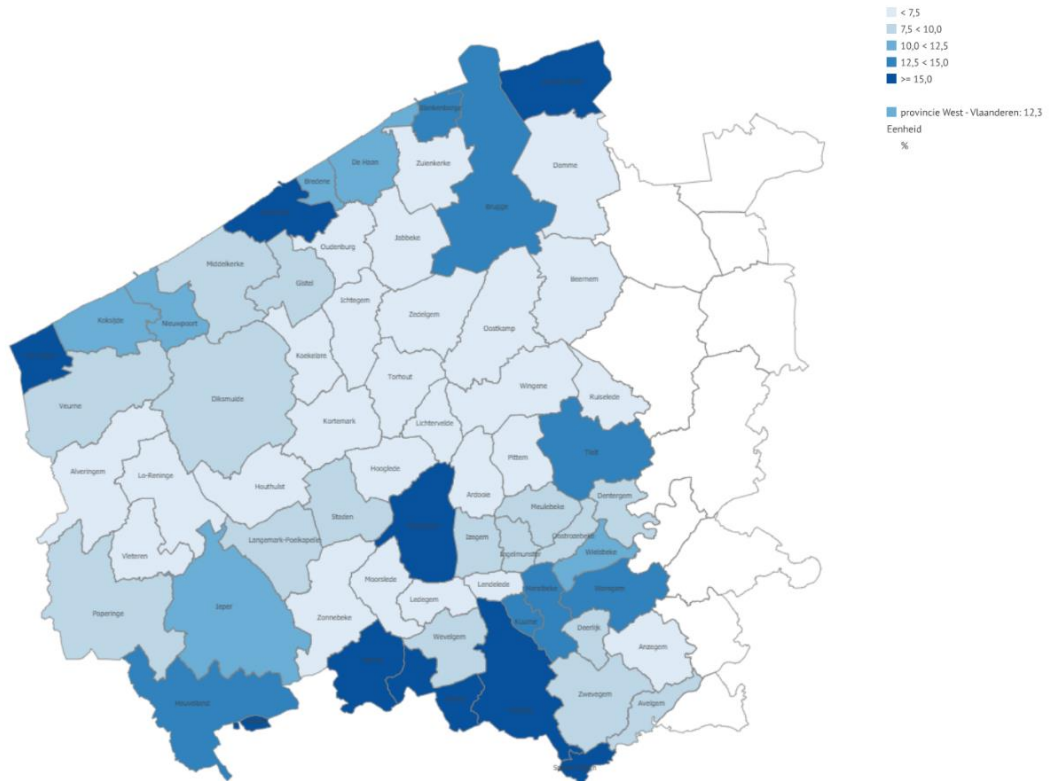
Bron: rijksregister op 01.01.2019 | provincies.incijfers.be

Arrondissement Diksmuide heeft het laagste aantal en aandeel inwoners met een niet-Belgische nationaliteit, Arrondissement Kortrijk heeft het grootste aantal inwoners met een niet-Belgische nationaliteit. Arrondissement Oostende heeft het grootste aandeel inwoners met een niet-Belgische nationaliteit.

Ook met betrekking tot geboortenationaliteit en herkomst stellen we hetzelfde vast.

Onderstaande kaart toont de spreiding van mensen met een vreemde herkomst.

niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners) 2019 - gemeenten van West-Vlaanderen

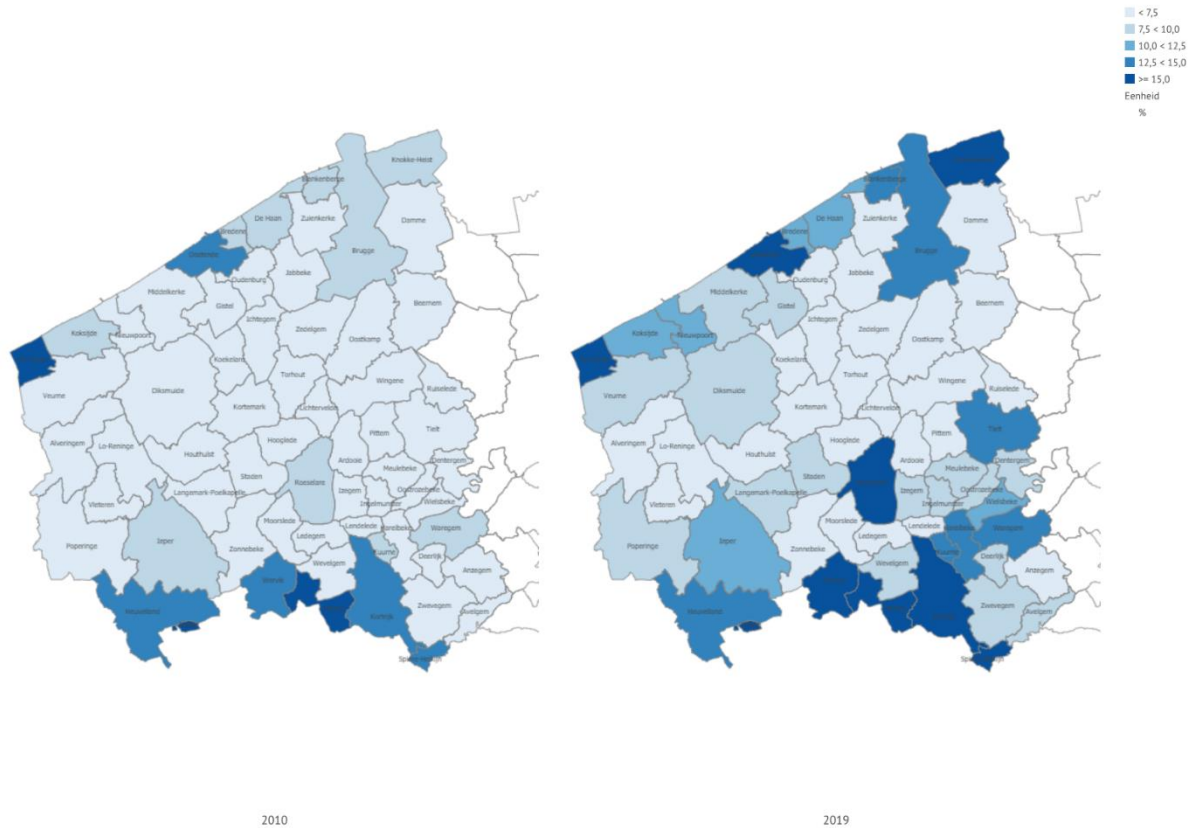
Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Binnen West-Vlaanderen zijn de kustgemeenten en de gemeenten in het zuiden van de provincie (deels grenzend aan Frankrijk) de gemeenten met het grootste aandeel mensen met een niet-Belgische herkomst.

1.2 Evolutie van de bevolking met vreemde nationaliteit.

Onderstaande figuur toont de evolutie tussen 2010 en 2019 voor wat betreft het aandeel mensen met een niet-Belgische herkomst. In 10 jaar tijd is West-Vlaanderen verkleurd, met vooral een toename in de arrondissementen Roeselare en Tielt.

niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners) - gemeenten van West-Vlaanderen

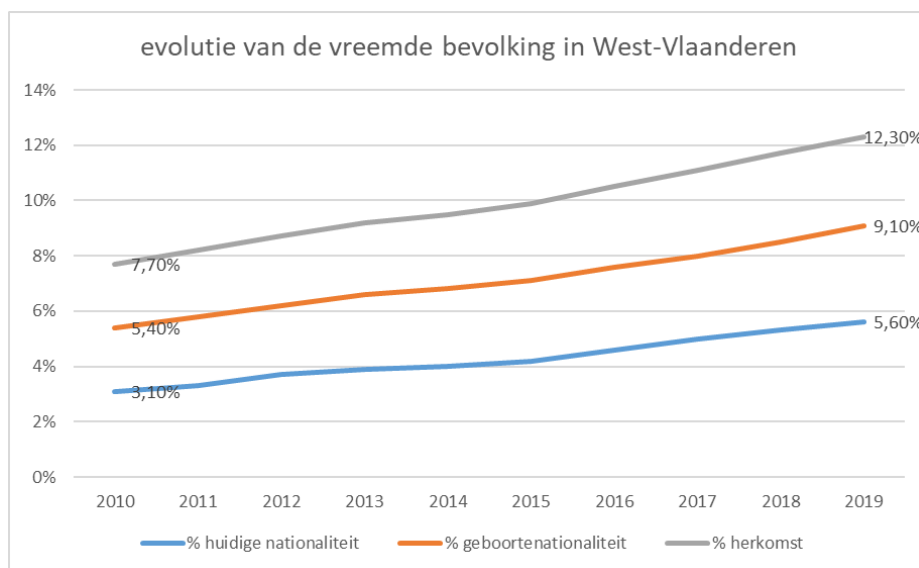

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In 2010 was 3,2% van de bevolking in West-Vlaanderen van vreemde nationaliteit. In 2019 is dit aandeel gestegen tot 5,6%.

In 2010 had 5,4% van de bevolking een vreemde geboortenationaliteit. In 2019 is dit aandeel gestegen tot 9,1%.

In 2010 was 7,7% van de bevolking van vreemde origine. In 2019 bedraagt dit aandeel 12,3%.

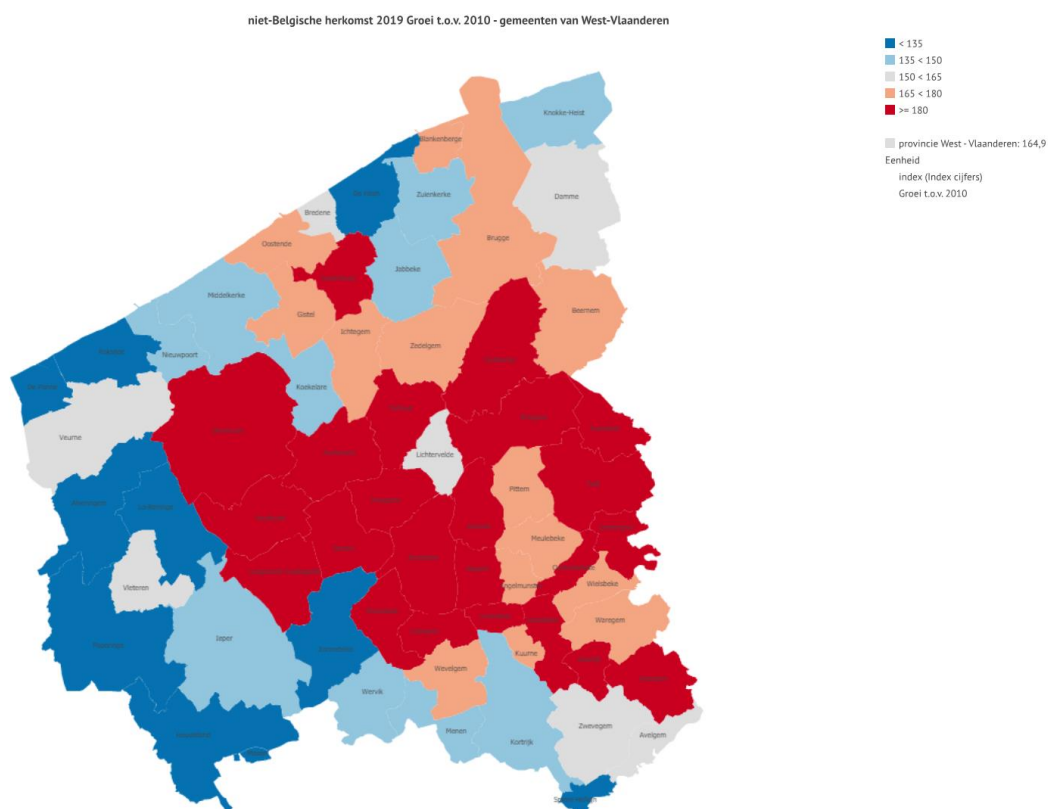
Tabel 3: evolutie van de bevolking met vreemde herkomst, naar arrondissement

	2010	2019	index 2000-2019
Arr. Brugge	19.246	31.900	166
Arr. Diksmuide	1.771	3.230	182
Arr. Ieper	8.999	12.387	138
Arr. Kortrijk	27.314	42.809	157
Arr. Oostende	14.594	24.125	165
Arr. Roeselare	7.916	17.538	222
Arr. Tielt	4.319	8.339	193
Arr. Veurne	5.293	7.173	136
West-Vlaanderen	89.452	147.501	165

Bron: rijksregister | provincies in Cijfers, 1.1.20XX

In de periode 2010-2019 is de bevolking met vreemde herkomst in elk arrondissement toegenomen. De grootste toename zien we in het arrondissement Roeselare (x2,2), de kleinste toename in de arrondissementen Veurne en Ieper (+40%).

Onderstaande kaart toont de groei-index van de bevolking van vreemde herkomst op gemeenteniveau. Vooral de gemeenten in het centrum van de provincie (rode kleur) kennen de grootste toename van het aantal personen met een niet-Belgische herkomst.

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

1.3 Leeftijdverdeling op basis van geboortenationaliteit

Tabel 4: leeftijdsverdeling van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit.

	2010	2019
0-17 jaar	16,9%	18,9%
18-64 jaar	75,4%	73,8%
65 en ouder	7,6%	7,3%

Bron: rijksregister | provincies in Cijfers, 1.1.20XX

In 2019 is 18,9% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit jonger dan 18 jaar. 73,8% van de bevolking met een vreemde geboortenationaliteit bevindt zich in de leeftijdscategorie 18-64 jaar. 7,3% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit is 65 jaar of ouder.

Wanneer we de aandelen in 2019 vergelijken met deze in 2010, dan merken we een toename van het aandeel jongeren, en een afname van het aandeel mensen op beroepsactieve leeftijd.

Tabel 5: leeftijdsverdeling volgens arrondissement

	0-17jaar	18-64 jaar	65 jaar
Arr. Brugge	16,0%	76,2%	7,8%
Arr. Diksmuide	16,3%	77,3%	6,4%
Arr. Ieper	18,1%	71,2%	10,7%
Arr. Kortrijk	20,3%	73,4%	6,3%
Arr. Oostende	19,7%	70,7%	9,5%
Arr. Roeselare	21,5%	75,3%	3,2%
Arr. Tielt	20,7%	75,6%	3,7%
Arr. Veurne	13,4%	71,8%	14,8%
West-Vlaanderen	18,9%	73,8%	7,3%

Bron: rijksregister | provincies in Cijfers, 1.1.2019

Wanneer we de arrondissementen vergelijken, dan merken we in de arrondissementen Roeselare, Tielt, Oostende en Kortrijk een groter dan gemiddeld aandeel jongeren .
De arrondissementen Ieper en vooral Veurne kennen een groter aandeel 65-plussers in vergelijking met West-Vlaanderen.

1.4 Leeftijdverdeling op basis van herkomst

Tabel 6: leeftijdsverdeling van de mensen met een vreemde herkomst.

	2010	2019
0-17 jaar	33,4%	30,8%
18-64 jaar	61,1%	63,8
65 en ouder	5,5%	5,5%

Bron: rijksregister | provincies in Cijfers, 1.1.20XX

In 2019 is 30,8% van de mensen met een vreemde herkomst jonger dan 18 jaar. 63,8% van de bevolking met een vreemde herkomst bevindt zich in de leeftijdscategorie 18-64 jaar. 5,5% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit is 65 jaar of ouder.

Wanneer we de aandelen in 2019 vergelijken met deze in 2010, dan merken we een afname van het aandeel jongeren, en een toename van het aandeel mensen op beroepsactieve leeftijd.

Tabel 7: leeftijdsverdeling volgens arrondissement

	0-17jaar	18-64 jaar	65 jaar
Arr. Brugge	28,1%	66,1%	5,8%
Arr. Diksmuide	29,7%	65,9%	4,4%
Arr. Ieper	31,3%	61,4%	7,3%
Arr. Kortrijk	34,3%	61,2%	4,6%
Arr. Oostende	29,3%	63,3%	7,4%
Arr. Roeselare	30,6%	66,8%	2,6%
Arr. Tielt	31,7%	65,4%	2,9%
Arr. Veurne	25,1%	64,2%	10,7%
West-Vlaanderen	30,8%	63,8%	5,5%

Bron: rijksregister | provincies in Cijfers, 1.1.2019

Wanneer we de arrondissementen vergelijken, dan valt vooral het hoger dan gemiddeld aandeel jongeren in het arrondissement Kortrijk op. Arrondissement Veurne heeft een lager dan gemiddeld aandeel jongeren van vreemde herkomst.

Bij de bevolkingsgroepen op beroepsactieve leeftijd, hebben arrondissement Brugge en Roeselare de hoogste aandelen. De arrondissement Ieper en Kortrijk hebben de laagste aandelen bevolking 18-64 jaar met vreemde herkomst.

Bij de leeftijdsgroep 65+ stellen we een hoog aandeel vast in het arrondissement Veurne, en een laag aandeel in het arrondissement Tielt.

1.5 meest voorkomende geboortenationaliteiten

Om inzicht te krijgen van waar mensen afkomstig zijn, maken we een analyse op basis van de geboortenationaliteit. Eerst bekijken we de landen gegroepeerd in landengroepen. Vervolgens bekijken we de top 10 van geboortenationaliteiten meer in detail. We doen dus uitspraak op basis van de geboortenationaliteit van de mensen, en niet van het land waar ze voorafgaand aan een verblijf in West-Vlaanderen gewoond hebben.

Tabel 8: vreemde geboortenationaliteit naar landengroep in 2010 en 2019

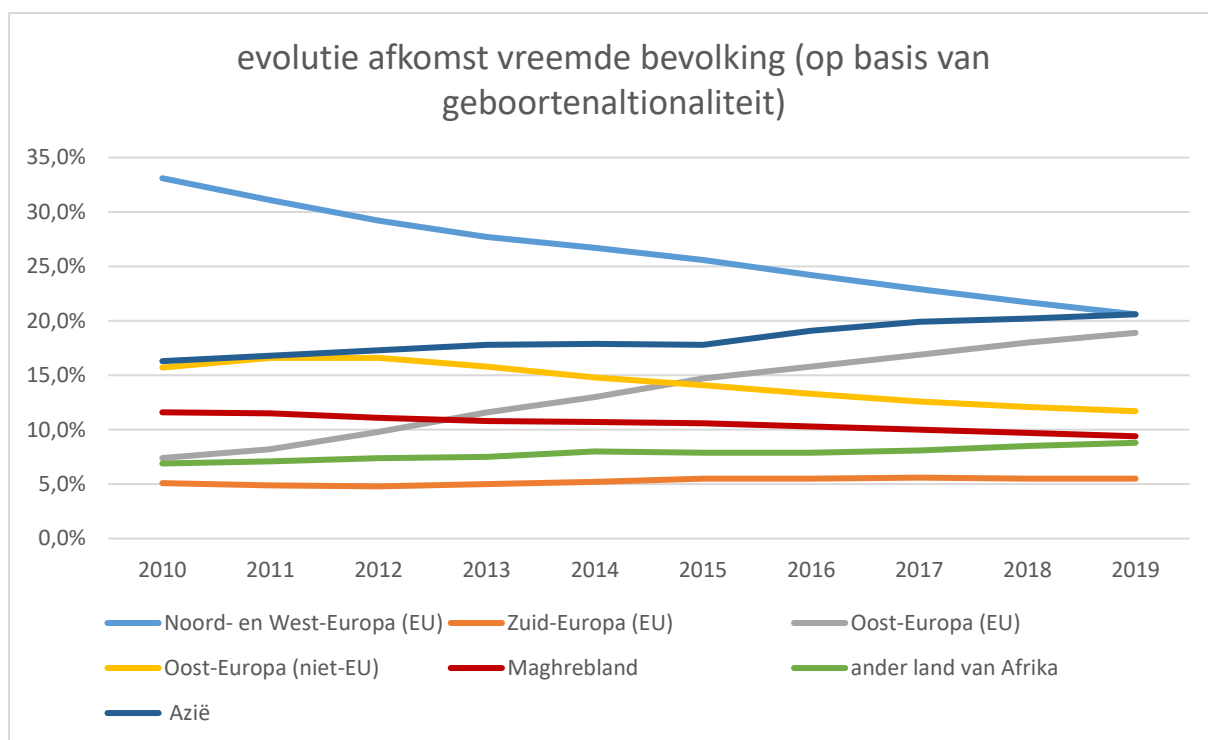
	2010		2019	
	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Nederland (EU)	8,30%	19,00%	6,40%	15,70%
Frankrijk (EU)	18,70%	3,90%	10,80%	2,90%
Noord- en West-Europa (EU)	6,10%	5,50%	3,40%	3,70%
Zuid-Europa (EU)	5,10%	9,70%	5,50%	9,00%
Oost-Europa (EU)	7,40%	7,00%	18,90%	13,30%
Oost-Europa (niet-EU)	15,70%	8,40%	11,70%	7,50%
Turkije	1,50%	11,20%	1,10%	8,50%
Maghrebland	11,60%	14,80%	9,40%	13,00%
ander rijk land (OESO)	1,50%	2,10%	1,00%	1,50%
ander land van Afrika	6,90%	6,90%	8,80%	8,20%
ander land van Azië	14,80%	8,90%	19,50%	12,80%
ander land van Centraal- en Zuid-Amerika	1,80%	1,60%	1,70%	2,00%
onbepaald	0,60%	0,90%	1,80%	1,80%

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In 2010 was in West-Vlaanderen 33% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit afkomstig uit een land in Noord- en West-Europa (met inbegrip van Frankrijk en Nederland), 23,1% afkomstig uit een voormalig Oostblokland, 16,3% uit Azië (met inbegrip van Turkije) en 11,1% uit een Maghrebland.

In 2019 was in West-Vlaanderen 20,6% van de mensen met een vreemde herkomst afkomstig uit een land in Noord- en West-Europa (met inbegrip van Frankrijk en Nederland), 30,6% afkomstig uit een voormalig Oostblokland, 20,6% uit Azië (met inbegrip van Turkije) en 9,4% uit een Maghrebland.

Onderstaande grafiek toont dat er de voorbije 10 jaar een sterke verandering is opgetreden van de landen waarvan mensen met een vreemde geboortenationaliteit afkomstig zijn. Omwille van de leesbaarheid van de grafiek, werden enkel de grootste landengroepen opgenomen.

In de periode 2010 – 2019 merken we volgende verschuivingen:

- het aandeel mensen met een Noord-en West-Europese geboortenationaliteit is sterk gedaald
- er is ook een daling (zij het minder uitgesproken) van het aandeel mensen met een Oost-Europese (niet-EU) en Magreb-geboortenationaliteit.
- Er is een toename van het aandeel mensen met een Oost-Europese (EU) nationaliteit en met een Aziatische geboortenationaliteit.

In **2010** telden we in West-Vlaanderen 168 verschillende geboortenationaliteiten.

Tabel 9: De top 10 in 2010 (samen goed voor 60% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit.)

2010		
Frankrijk	11.811	18,7%
Nederland	5.230	8,3%
Marokko	5.213	8,2%
Unie d. Socialist. Sovjetrep.	4.725	7,5%
Joegoslavië	2.947	4,7%
Polen	2.230	3,5%
Groot-Brittannië	1.718	2,7%
Duitsland (Bondsrep.)	1.649	2,6%
Italië	1.450	2,3%
Rusland	1.330	2,1%
alle mensen met een niet-Belgische geboortenationaliteit	63.266	100%

Bron: rijksregister op 01.01.2010, verwerking provincie West-Vlaanderen

In **2019** telden we in West-Vlaanderen 176 verschillende geboortenationaliteiten.

Tabel 10: De top 10 in 2019 (samen goed voor 56% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit.)

 2019		
Frankrijk	11.762	10,8%
Roemenië	9.140	8,4%
Polen	8.010	7,4%
Marokko	7.522	6,9%
Nederland	6.938	6,4%
Unie d. Socialist. Sovjetrep.	5.433	5,0%
Afghanistan	4.341	4,0%
Joegoslavië	3.289	3,0%
Syrië	2.608	2,4%
Irak	2.201	2,0%
alle mensen met een niet-Belgische geboortenationaliteit	108.471	100%

Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

In de voorbije 10 jaar is de provincie West-Vlaanderen niet alleen gekleurder geworden (er zijn meer mensen met een vreemde geboortenationaliteit, de provincie is ook diverser geworden (meer verschillende nationaliteiten).

De top 10 is ook grondig veranderd:

In 2010 : een derde van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit komt uit een buurland.

In 2019: enkel Franse en Nederlandse geboortenationaliteit staat nog in top 10 (samen 17%). De voormalige Oostbloklanden (24%), Marokko (7%) en landen uit Azië (8%) nemen een steeds belangrijker plaats in.

2. Expats in West-Vlaanderen

In het tweede deel van de analyse leggen we de focus op de expats in West-Vlaanderen. Expats zijn mensen die omwille van arbeidsmotieven naar ons land zijn gekomen.

Een van de informatievelden in het rijksregister betreft het verblijfsmotief. Het is op basis van deze informatie dat de analyse hieronder wordt gemaakt. Het informatieveld 'verblijfsmotief' moet niet opgenomen worden voor de mensen op het wachtregister, deze groep wordt dan ook buiten deze analyse gehouden.

Relevante verblijfsmotieven voor deze analyse:

Verblijfsmotief

4.0.0 Werknemer

4.1.0 Niet-Europese werknemer

4.1.1 Niet-Europese werknemer - Loontrekkende: Onderdaan van een derde land die naar België komt om er, tegen betaling, werk van manuele of intellectuele aard uit te oefenen, onder het gezag van een werkgever, met uitzondering van onderzoekers, hooggekwalificeerde werknemers, gedetacheerde werknemers of seizoenarbeiders.

4.1.2 Niet-Europese werknemer - Zelfstandige: Onderdaan van een derde land die naar België komt om er een beroepsactiviteit uit hoofde waarvan hij niet door een arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden is uit te oefenen of om er een zelfstandige in het uitoefenen van zijn beroepsactiviteit bij te staan of te vervangen, zonder tegenover hem door een arbeidsovereenkomst verbonden te zijn, en dit los van het feit of hij al dan niet een familielid van deze zelfstandige is.

4.1.3 Niet-Europese werknemer - Onderzoeker: Onderdaan van een derde land die houder is van een diploma van hoger onderwijs dat toegang geeft tot doctoraatprogramma's in het land waar het diploma behaald werd, dat geselecteerd werd door een in België erkende onderzoeksinstituut, en die naar België komt voor de uitvoering van een onderzoeksproject waarvoor de bovengenoemde kwalificaties vereist zijn, met uitsluiting van de studenten die onderzoek verrichten om een doctorstitel te behalen.

4.1.4 Niet-Europese werknemer – Hooggekwalificeerde werknemer: Onderdaan van een derde land die een jaarlijkse bruto wedde ontvangt die hoger is dan het bedrag dat is vermeld in artikel 67 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, die hoge kwalificaties aantonen (namelijk: houder zijn van een universitair diploma of een diploma van het hoger onderwijs, over een beroepservaring van op zijn minst 5 jaar, van een niveau dat vergelijkbaar is met het genoemde diploma en die relevant is voor de uitgeoefende functie, beschikken) en die naar België komt om er een functie te bekleden waarvoor dergelijke kwalificaties vereist zijn.

4.1.5 Niet-Europese werknemer – Seizoenarbeider: Onderdaan van een derde land die zijn hoofdverblijfplaats in een derde land behoudt en naar België komt om er een seizoensgebonden activiteit uit te oefenen, op basis van een of meer arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur, die rechtstreeks tussen hem en een in België gevestigde werkgever afgesloten worden.

4.1.6 Niet-Europese werknemer – Begunstigde van het stelsel van de "werkvakantie" : Australische, Nieuw-Zeelandse, Canadese, Taiwanese of Zuid-Koreaanse onderdaan die 18 à 30 jaar oud is en die houder is van een visum D B24 : "MVV, werkvakantieprogramma, tijdelijk verblijf beperkt tot 1 jaar - Art. 9 en 13 van de wet van 15/12/1980".

4.2.0 Europese en Zwitserse werknemer

4.2.1 Europese of Zwitserse werknemer - Loontrekkende: Burgers van de Unie of Zwitsers die naar België komen om er, tegen betaling, een werk, van manuele of intellectuele aard uit te oefenen onder het gezag van een werkgever.

4.2.2 Europese of Zwitserse werknemer – Zelfstandige: Burgers van de Unie of Zwitsers die in België om er een beroepsactiviteit uit hoofde waarvan zij niet dooreen arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden zijn uit te oefenen of om er een zelfstandige in het uitoefenen van zijn beroepsactiviteit zonder tegenover hem door een arbeidsovereenkomst verbonden te zijn en dit los van het feit of zij al of niet familieleden van deze zelfstandige zijn te bijstaan of te vervangen.

4.2.3 Europese of Zwitserse werknemer – Peco: vreemdelingen die een economische activiteit anders dan in loondienst wensen uit te oefenen in het Rijk of er een vennootschap wensen op te richten en die een machtiging tot verblijf hebben verkregen op basis van een overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds en Polen, Hongarije, Roemenië, Bulgarije, Slowakije, Tsjechië, Estland, Letland en Litouwen anderzijds. Code geldig tot 17 mei 2018.

We maken een analyse op basis van de groep mensen die een vreemde geboortenationaliteit hebben (exc. Wachtregister).

In de analyse wordt gekeken naar de populatie die op 1/1/ van het jaar in West-Vlaanderen woont. De analyse laat een onderscheid toe tussen mensen met een vreemde geboortenationaliteit die al lang(er) in West-Vlaanderen wonen en die omwille van een werkmotief naar ons land zijn gekomen, en de mensen die in het voorbije jaar een eerste inschrijving gekend hebben in het rijksregister en die als verblijfsmotief 'werknemer' hebben. Van de mensen die al langer in België/West-Vlaanderen verblijven, en die als verblijfsmotief 'werknemer' hebben, kan op basis van de beschikbare data niet achterhaald worden welk parcours (al dan niet verschillende woonplaatsen) ze binnen België hebben afgelegd. De data bevat ook geen informatie van mensen die slechts een beperkte periode in ons land verbleven (en dus op 1/1 niet meer /nog niet ingeschreven zijn in het rijksregister). Tot slot worden mensen die omwille van een andere reden (bv asiel of gezinshereniging) naar ons land gekomen zijn, en zich ook op de arbeidsmarkt bevinden, niet in de cijfers opgenomen.

In de analyse bekijken we opeenvolgend

- Aantal en evolutie
- Totaal en nieuw expats
- Europese/niet-Europese werknemer en landen van herkomst
- Loontrekkend /zelfstandig
- Geografische spreiding binnen de provincie

Voor de leesbaarheid van de tekst wordt de term 'expat' gebruikt als we spreken over mensen met een vreemde geboortenationaliteit die een verblijfsmotief 'werknemer' hebben.

2.1 aantal expats en evolutie

Tabel 11: aantal en aandeel expats:

2019	
bevolking met vreemde geboortenationaliteit	106.224
verblijfsmotief 'werknemer'	19.436
aandeel met verblijfsmotief 'werknemer'	18,3%

Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

Op 01.01.2019 waren er in West-Vlaanderen 106.224 personen met een niet-Belgische geboortenationaliteit (cijfer exclusief wachtregister).

19.436 onder hen (18,3%) hebben als verblijfsmotief 'werknemer' en beschouwen we dus als expats.

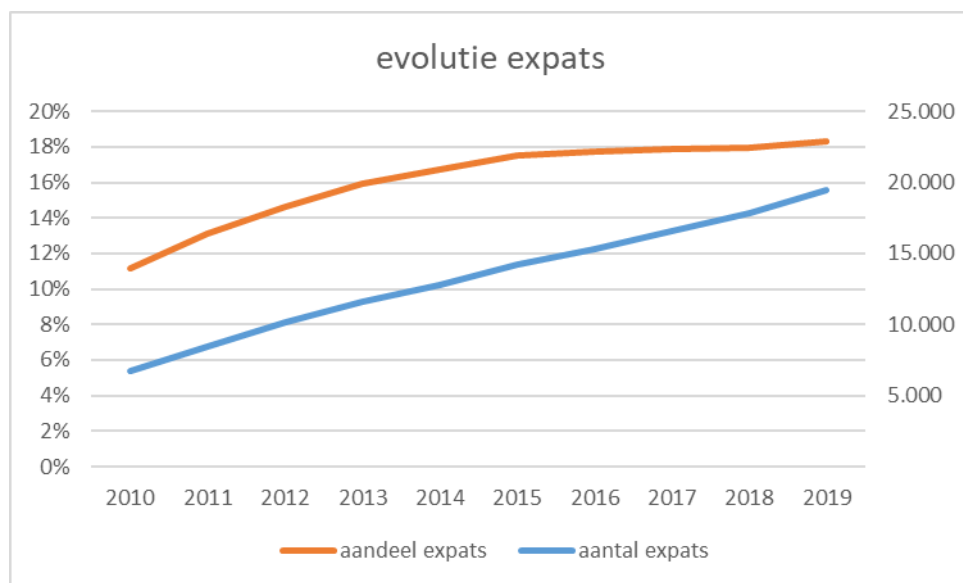
Tabel 12: evolutie van het aantal expats:

	2010	2019
bevolking met vreemde geboortenationaliteit	60.138	106.224
verblijfsmotief 'werknemer'	6.723	19.436
aandeel met verblijfsmotief 'werknemer'	11,2%	18,3%

Bron: rijksregister op 01.01.20XX, verwerking provincie West-Vlaanderen

In de periode 2010-2019 is het aantal expats verdriedubbeld. Het aantal inwoners met een vreemde geboortenationaliteit is in dezelfde periode minder sterk gestegen, wat zich vertaalt in een toename van het aandeel expats.

Onderstaande grafiek toont de evolutie de voorbije 10 jaar. In absolute aantallen is er een geleidelijke toename van bijna 7.000 expats in 2010 naar bijna 20.000 expats in 2019. Als we het aandeel ten opzichte van de totale groep met een vreemde geboortenationaliteit, dan merken we een stijging tot 2015. Vanaf 2016 blijft de stijging van het aandeel expats binnen de totale groep met een vreemde geboortenationaliteit beperkt.

2.2 Alle expats versus nieuwe

In het voorgaande werd de volledige groep expats bekeken. Dit betekent dat we geen rekening houden met de verblijfsduur in ons land. Het kunnen dus mensen zijn die hier al 10 jaar wonen, of mensen die pas recent naar ons land gekomen zijn.

Aan de hand van een ander informatieveld in het rijksregister kunnen we de groep die recent is toegekomen, afsplitsen. We kunnen met andere woorden bekijken hoe groot de groep expats is die in het voorbije jaar een eerste inschrijving gekend heeft in ons rijksregister. We noemen ze in onderstaande tabel 'nieuwe' expats.

Tabel 13: aantal en aandeel 'nieuwe' expats

2019	
aantal vreemde geboortenationaliteit	106.224
aantal expats	19.436
aantal 'nieuwe' expats	2.134
aandeel 'nieuwe' expats	11%

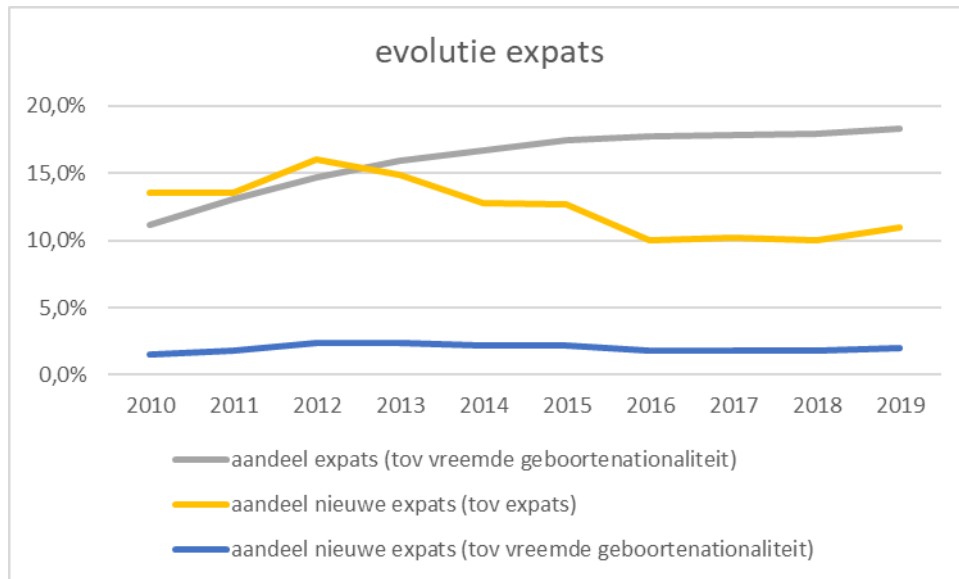
Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het aandeel expats.

De grijze lijn toont het aandeel expats tov de totale bevolking met een vreemde geboortenationaliteit. Zoals we hierboven al vastgesteld hebben, merken we een stijging tot 2015. Vanaf 2016 blijft de stijging van het aandeel expats binnen de totale groep met een vreemde geboortenationaliteit beperkt.

Het aantal 'nieuwe' expats blijft stabiel over de ganse periode: jaarlijks is ongeveer 2% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit iemand die recent in ons land is komen wonen omwille van werkredenen.

Wanneer we de nieuwe expats in verhouding tot de volledige groep expats bekijken, dan stellen we vast dat in de periode 2010-2012 dit aandeel toenam, om in de periode 2012-2016 te dalen, waarna het sinds 2016 stagneert op 10%. Het laatste jaar is opnieuw een lichte stijging waar te nemen.

2.3 Europese/niet-Europese werknemers en landen van herkomst

In de verblijfsmotieven wordt een onderscheid gemaakt tussen Europese en niet-Europese werknemers. Voor de Zwitserse onderdanen worden, op basis van de afgesloten akkoorden, dezelfde regels toegepast als voor Europese onderdanen. Wat betreft de verblijfsmotieven worden de Zwitsers dus gelijkgeschakeld met Europese burgers.

Tabel 14: Europese versus niet-Europese expats

	2019
Europese werknemer	96%
Niet-Europese werknemer	4%
Werknemer	19.436

Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

96% van de expats zijn burgers van de Europese Unie, of van Zwitserland, 4% van de expats zijn burgers van een derde land².

Deze verhouding stellen we vast voor alle jaren in de periode 2010-2019.

We bekijken nu de geboortenationaliteiten van de expats. we gaan er gemakshalve van uit dat de geboortenationaliteit overeenkomt met het land van waar men komt. We maken hierbij een onderscheid tussen expats die recent aangekomen zijn (nieuwe expats), en deze die hier al langer verblijven.

² Derde landen zijn landen die geen lid zijn van de Europese Unie

Tabel 15: geboortenationaliteiten van de expats in 2010

nieuwe expats			expats die al langer in ons land zijn		
geboortenationaliteit	aantal	aandeel	geboortenationaliteit	aantal	aandeel
Polen	274	30,2%	Frankrijk	1.843	31,7%
Frankrijk	125	13,8%	Nederland	1.148	19,7%
Nederland	80	8,8%	Polen	708	12,2%
Portugal	75	8,3%	Duitsland (Bondsrep.)	302	5,2%
Roemenië	75	8,3%	Groot-Brittannië	300	5,2%
Groot-Brittannië	27	3,0%	Italië	254	4,4%
Marokko	24	2,6%	Portugal	206	3,5%
Tsjecho-Slovakije	23	2,5%	Roemenië	167	2,9%
Duitsland (Bondsrep.)	17	1,9%	Marokko	104	1,8%
Hongarije	16	1,8%	Spanje	92	1,6%
totaal	908		totaal	5.814	

Bron: rijksregister op 01.01.2010, verwerking provincie West-Vlaanderen

Een eerste vaststelling uit de tabel is dat de nationaliteiten van oude en nieuwe expats zeer gelijklopend zijn. De volgorde verschilt, en er is een verschuiving van Zuid-Europese nationaliteiten naar Oost-Europese nationaliteiten. De top drie van geboortenationaliteiten van expats wordt gevormd door Frankrijk, Nederland en Polen, goed voor meer dan de helft van alle expats in 2010. Niet Europese werknemers hebben vaak de Marokkaanse nationaliteit.

Tabel 16: geboortenationaliteiten van de expats in 2019

nieuwe expats			expats die al langer in ons land zijn		
geboortenationaliteit	aantal	aandeel	geboortenationaliteit	aantal	aandeel
Roemenië	893	41,8%	Polen	3.988	23,0%
Polen	401	18,8%	Roemenië	3.724	21,5%
Nederland	104	4,9%	Frankrijk	2.524	14,6%
Portugal	102	4,8%	Nederland	1.995	11,5%
Frankrijk	86	4,0%	Portugal	765	4,4%
Bulgarije	58	2,7%	Italië	540	3,1%
Spanje	57	2,7%	Groot-Brittannië	413	2,4%
Italië	47	2,2%	Bulgarije	409	2,4%
Joegoslavië	45	2,1%	Spanje	370	2,1%
India	36	1,7%	Duitsland (Bondsrep.)	353	2,0%
totaal	2.134	100,0%	totaal	17.302	100,0%

Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

Net zoals in 2010, is er ook in 2019 een grote gelijkenis in de top 10 van geboortenationaliteiten van nieuwe en oude expats.

Waar Britten en Duitsers in 2010 nog in de top 10 van nieuwe herkomstlanden zaten, zijn deze in 2019 verdwenen uit de top 10. Ook Marokko is uit de top 10 verdwenen. India verschijnt in 2019 in de top 10 van meest voorkomende herkomstlanden van nieuwe expats.

We ronden dit onderdeel af met een kaart van West-Vlaanderen, waarbij voor elke gemeente aangeduid wordt welke de meest voorkomende geboortenationaliteit is van de expats, alsook welk aandeel deze geboortenationaliteit binnen de totale groep expats in de gemeente uitmaakt (meer of minder dan 50%).

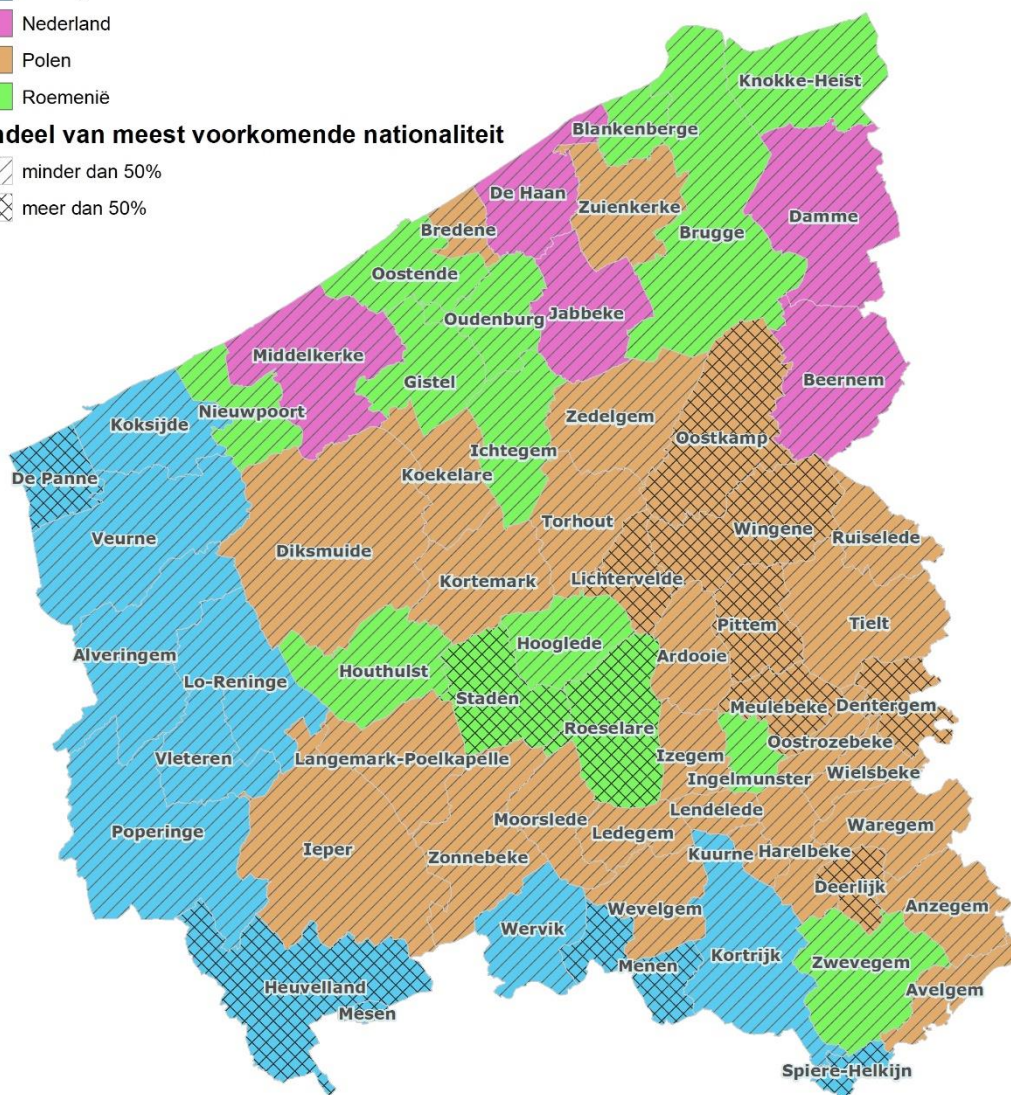
Opgemaakt op vraag van VOKA West-Vlaanderen (december 2019).

Meest voorkomende nationaliteit

- Frankrijk
- Nederland
- Polen
- Roemenië

Aandeel van meest voorkomende nationaliteit

- minder dan 50%
- meer dan 50%

Bron: rijksregister 01.01.2019, verwerking Provincie West-Vlaanderen

2.4 Loontrekkend /zelfstandig

In de verblijfsmotieven van de expats wordt niet alleen een onderscheid gemaakt tussen de herkomst (Europees/niet-Europees), er wordt ook een onderscheid gemaakt naar het statuut van de werknemer. Een omschrijving van de verschillende categorieën is opgenomen in het kader op pg 13.

Tabel 17: statuut van de expats

expats		
Europese werknemer	18.674	100%
loontrekkend	16.341	87,5%
zelfstandige	2.324	12,4%
Peco	9	0,0%
Niet-Europese werknemer	762	100%
loontrekkend	646	84,8%
zelfstandige	70	9,2%
onderzoeker	14	1,8%
Hooggekwalificeerde werknemer	30	3,9%
seizoenarbeider		0,0%
werkvakantie	2	0,3%
totaal	19.436	

Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

Bijna 9 op 10 van de expats komt naar hier om als loontrekkende te werken, ruim 1 op 10 als zelfstandige. De andere categorieën zijn in West-Vlaanderen verwaarloosbaar.

2.5 Geografische spreiding binnen de provincie

Tabel 18: aantal en aandeel expats naar arrondissement

	niet-Belgische geboortenationaliteit	expats	aandeel
Arr. Brugge	22.828	4.759	20,8%
Arr. Diksmuide	2.125	578	27,2%
Arr. Ieper	7.863	1.330	16,9%
Arr. Kortrijk	30.458	4.444	14,6%
Arr. Oostende	18.024	2.119	11,8%
Arr. Roeselare	13.594	3.278	24,1%
Arr. Tielt	6.251	1.882	30,1%
Arr. Veurne	5.081	1.046	20,6%
Eindtotaal	106.224	19.436	18,3%

Bron: rijksregister op 01.01.2019, verwerking provincie West-Vlaanderen

Gemiddeld genomen is 18,3% van de mensen met een vreemde geboortenationaliteit een expat. Arrondissement Oostende heeft met 11% het laagste aandeel expats, de arrondissementen Diksmuide en Tielt hebben met 27,2% en 30,1% het hoogste aandeel expats onder hun bevolking met een vreemde geboortenationaliteit.

Tabel 19: Europese/niet-Europese werknemers naar arrondissement

2019	
Expats naar afkomst	aantal
Arr. Brugge	4.759
Europese werknemer	95%
Niet-Europese werknemer	5%
Arr. Diksmuide	578
Europese werknemer	99%
Niet-Europese werknemer	1%
Arr. Ieper	1.330
Europese werknemer	98%
Niet-Europese werknemer	2%
Arr. Kortrijk	4.444
Europese werknemer	95%
Niet-Europese werknemer	5%
Arr. Oostende	2.119
Europese werknemer	94%
Niet-Europese werknemer	6%
Arr. Roeselare	3.278
Europese werknemer	98%
Niet-Europese werknemer	2%
Arr. Tielt	1.882
Europese werknemer	97%
Niet-Europese werknemer	3%
Arr. Veurne	1.046
Europese werknemer	98%
Niet-Europese werknemer	2%
West-Vlaanderen	19.436
Europese werknemer	96%
Niet-Europese werknemer	4%

Globaal genomen is 96% van de expats een Europese werknemer, 4% is afkomstig uit een derde land. Het hoogste aandeel expats uit een derde land treffen we aan in arrondissement Oostende (6%), het laagste aandeel treffen we aan in Diksmuide (1%).

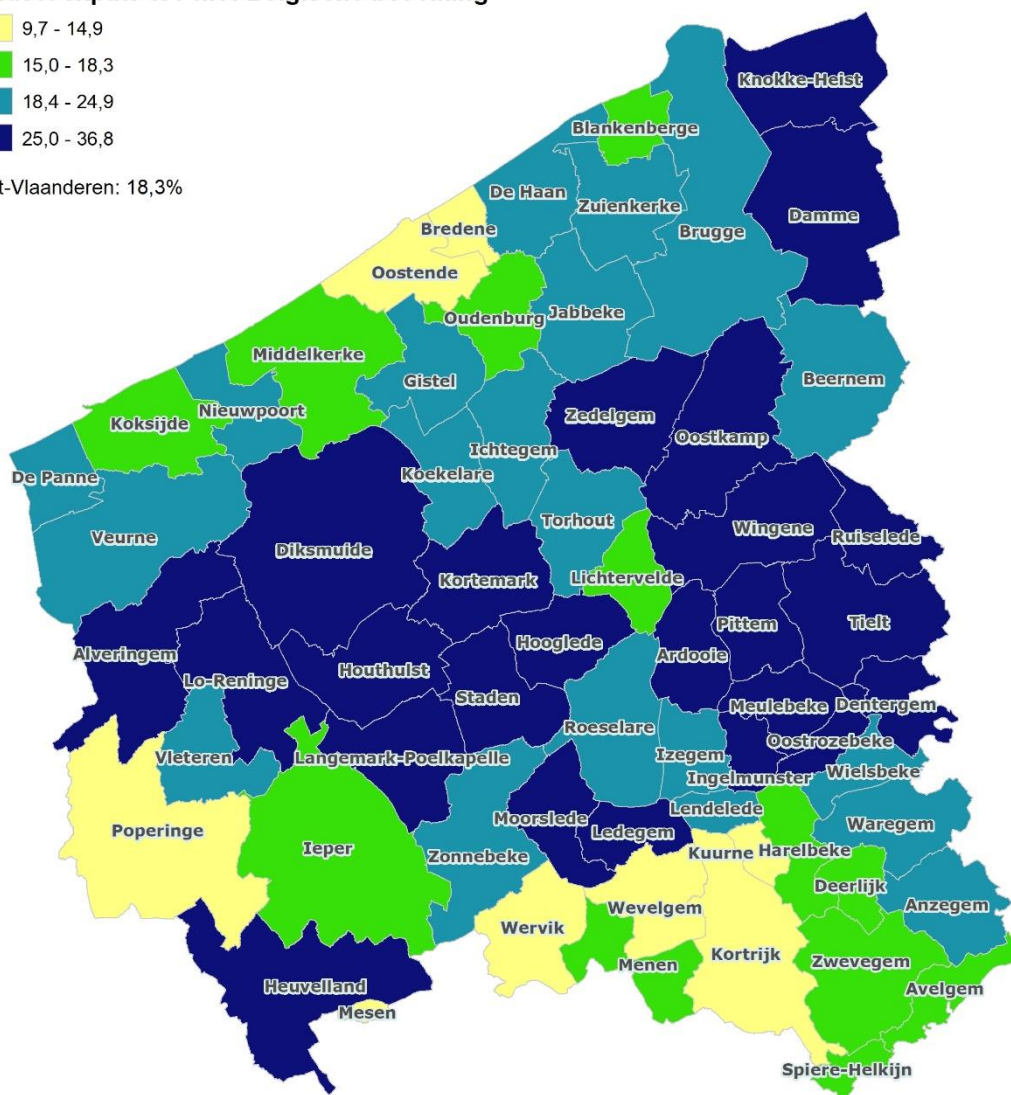
Onderstaande kaart toont het aandeel expats tov de bevolking met niet-Belgische nationaliteit in de West-Vlaamse gemeenten. De geel en groen gekleurde gemeenten scoren onder het provinciaal gemiddelde, de blauwe gemeenten scoren boven het provinciale gemiddelde.

Opgemaakt op vraag van VOKA West-Vlaanderen (december 2019).

Aandeel expats tov niet-Belgische bevolking

West-Vlaanderen: 18,3%

Bron: rijksregister 01.01.2019, verwerking Provincie West-Vlaanderen

Samenvatting

Op 1 januari 2019 had 9,1% van de bevolking in West-Vlaanderen een vreemde (= niet-Belgische) geboortenationaliteit.

In de periode 2010-2019 trad een verkleureng op van de samenleving in West-Vlaanderen. Vooral in de arrondissementen Roeselare en Tielt is er in die periode een meer dan gemiddelde toename geweest van het aantal mensen met een niet-Belgische geboortenationaliteit.

Binnen de groep mensen met een vreemde geboortenationaliteit is het aandeel mensen met een Noord- of West-Europese geboortenationaliteit gedaald, ten voordele van nationaliteiten uit Oost-Europa(EU) en Azië. In de periode 2010-2019 is de provincie West-Vlaanderen niet alleen gekleurder geworden (er zijn meer mensen met een vreemde geboortenationaliteit, de provincie is ook diverser geworden (meer verschillende nationaliteiten).

Bijna 1 op 5 mensen met een vreemde geboortenationaliteit zijn naar ons land gekomen met de intentie om hier te werken ('werknemer' als verblijfsmotief). Binnen deze groep 'expats' is ongeveer 1 op 10 zeer recent (het laatste jaar) naar ons land gekomen.

96% van de expats zijn afkomstig uit de Europese Unie (en Zwitserland). De meest voorkomende nationaliteiten zijn de Franse, Nederlandse, Poolse en Roemeense nationaliteit.

9 op 10 van de expats zijn loontrekkende, 1 op de 10 expats komen naar hier met de bedoeling een zelfstandige activiteit te starten.

Kustgemeenten en grensgemeenten met Frankrijk hebben het laagste aandeel expats onder hun bevolking met vreemde geboortenationaliteit.